

Áp dụng các hoạt động ngoại khóa trong dạy học tiếng Anh nhằm nâng cao kỹ năng giao tiếp cho sinh viên Trường Đại học Sao Đỏ

Applying extracurricular activities in teaching English to improve communication ability for Sao Do University's students

Vũ Thị Lương, Trịnh Thị Chuyên

Email: luongnn78@gmail.com

Trường Đại học Sao Đỏ

Ngày nhận bài: 27/8/2021

Ngày nhận bài sửa sau phản biện: 14/01/2022

Ngày chấp nhận đăng: 31/3/2022

Tóm tắt

Hoạt động ngoại khóa giúp sinh viên trở thành những con người toàn diện, có kiến thức và kỹ năng. Đối với học phần tiếng Anh, hoạt động ngoại khóa là một trong những giải pháp góp phần tăng tính thực tế và tạo môi trường tốt cho sinh viên cải thiện kỹ năng giao tiếp tiếng Anh. Nhận thức được tầm quan trọng đó, trong những năm qua, Trường Đại học Sao Đỏ đã quan tâm đến quá trình tổ chức các hoạt động ngoại khóa trong dạy học. Tuy nhiên, việc áp dụng hoạt động ngoại khóa còn nhiều hạn chế như chưa đồng bộ, quá trình tổ chức đôi khi còn nhỏ lẻ, quy mô chưa lớn, công tác truyền thông, kinh phí cho các hoạt động ngoại khóa chưa nhiều... Vì vậy, bài báo đã tiến hành khảo sát thực trạng tổ chức và tham gia các hoạt động ngoại khóa học phần tiếng Anh của sinh viên trong Nhà trường thời gian qua, từ đó đề ra một số giải pháp để áp dụng hoạt động ngoại khóa trong việc dạy học tiếng Anh nhằm nâng cao kỹ năng giao tiếp cho sinh viên nói riêng và nâng cao chất lượng đào tạo của Nhà trường nói chung.

Từ khóa: Hoạt động ngoại khóa; khả năng giao tiếp; dạy học tiếng Anh; Đại học Sao Đỏ.

Abstract

Extracurricular activities help students become well-rounded, knowledgeable and skilled people. For the English course, extracurricular activities are one of the solutions that contribute to increase the practicality and create a good environment for students to improve their English communication ability. Recognizing that importance, over the years, Sao Do University has been interested in organizing extracurricular activities in teaching. However, the application of these activities has many limitations such as the application of extracurricular activities is not synchronized, the organization process is sometimes small, the scale is not large enough, the communication work and funding for extracurricular activities is not much... Therefore, the article has conducted a survey on the real situation of organizing and participating in extracurricular activities of students in the University in recent years, and then proposes some solutions to apply extracurricular activities in teaching and learning English in order to improve communication ability for students in particular and improve the training quality of the University in general.

Keywords: Extracurricular activities; communication ability; English teaching; Sao Do University.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong thời kỳ hội nhập, giáo dục được xem là quốc sách hàng đầu của mỗi quốc gia, nâng cao chất lượng giáo dục là trách nhiệm của toàn ngành giáo dục. Đặc biệt là giáo dục sinh viên thành những con người mới phát triển toàn diện, có vốn trí thức, biết chủ động linh hoạt trong việc giải quyết các tình huống đời sống và phát triển các kỹ năng, khả năng, nhất là khả năng giao

tiếp. Nhưng nếu chỉ với các giờ lên lớp chính khóa thì chưa thể đáp ứng được các yêu cầu đó, cũng chưa tạo đủ điều kiện, môi trường để sinh viên rèn luyện được. Do đó, việc tổ chức các hoạt động ngoại khóa trong quá trình dạy học là rất quan trọng đối với các học phần nhằm nâng cao kỹ năng giao tiếp.

Tiếng Anh là vô cùng quan trọng trong xã hội hiện đại, có thể nói rằng tiếng Anh là ngôn ngữ duy nhất có khả năng kết nối toàn thế giới xích lại gần nhau. Như Giáo sư Joshep Foley, Đại học Assumption - Thái Lan đã cho rằng, đối với hàng triệu người học tiếng Anh trên khắp thế giới thì khả năng giao tiếp bằng tiếng Anh chính là

Người phản biện: 1. PGS. TS. Nguyễn Văn Khôi

2. TS. Lê Ngọc Hòa

tâm hộ chiếu để bước vào nền kinh tế thịnh vượng, vào xã hội năng động luôn biến đổi và nền giáo dục tiên bộ [5]. Tuy nhiên, học phần tiếng Anh thuộc khối kiến thức chung và khó học nên một bộ phận không nhỏ sinh viên tỏ ra ít quan tâm. Phương pháp giảng dạy học phần hiện nay ở các trường đại học, cao đẳng nói chung và ở Trường Đại học Sao Đỏ nói riêng chủ yếu tập trung dạy về ngữ pháp, kỹ năng đọc, viết, ít kết hợp các phương pháp để tạo được môi trường thực hành tiếng Anh cho người học. Vì vậy, cần đổi mới phương pháp dạy học, đặc biệt cần lồng ghép dạy lý thuyết với tổ chức các hoạt động ngoại khóa liên quan nội dung học phần để nâng cao kỹ năng giao tiếp cho các sinh viên và góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của Nhà trường.

2. CƠ SỞ LÝ LUẬN

2.1. Một số khái niệm

Khái niệm hoạt động: Theo Từ điển tiếng Việt: *“Hoạt động là tiến hành những việc làm có quan hệ chặt chẽ với nhau nhằm một mục đích chung, trong một lĩnh vực nhất định”* [7].

Khái niệm ngoại khóa: *“Ngoại khóa là môn học hoặc hoạt động giáo dục ngoài giờ, ngoài chương trình chính thức; phân biệt với nội khóa”* [7].

Khái niệm hoạt động ngoại khóa: *“Hoạt động ngoại khóa là những hoạt động được thực hiện ngoài giờ học, tùy thuộc vào hứng thú, sở thích, nguyện vọng của mỗi sinh viên trong khả năng và điều kiện tổ chức có được của nhà trường”* [4]. Như vậy, có thể hiểu, hoạt động ngoại khóa hoàn toàn do giảng viên chủ động lên kế hoạch và lựa chọn thời gian, địa điểm để tiến hành, nằm ngoài chương trình chính khóa được quy định. Hoạt động ngoại khóa tiếng Anh là các hoạt động ngoài giờ chính khóa mà các nội dung liên quan đến việc thực hành tiếng Anh.

Khái niệm kỹ năng giao tiếp: Là khả năng vận dụng những kinh nghiệm về trao đổi thông tin, bày tỏ những quan điểm của bản thân và của người khác sao cho người khác hiểu rõ ý mình và ngược lại; từ đó đạt được mục đích của cá nhân mình [3]. Như vậy, có thể hiểu kỹ năng giao tiếp tiếng Anh là khả năng vận dụng những kiến thức để trao đổi thông tin bằng tiếng Anh sao cho người khác hiểu rõ ý mình và ngược lại.

Quá trình học tập của sinh viên có thể chia ra thành hai hoạt động là hoạt động nội khóa và hoạt động ngoại khóa. Cùng giải quyết nhiệm vụ chung của quá trình dạy học, bài học nội khóa và hoạt động ngoại khóa luôn có mối quan hệ chặt chẽ, không tách rời nhau. Mặc dù được thực hiện ngoài giờ lên lớp nhưng nội dung của hoạt động ngoại khóa bao giờ cũng xuất phát từ những kiến thức cơ bản mà trong thời gian có hạn trên lớp, giảng viên không thể tạo được môi

trường để thực hành nói tiếng Anh nhiều. Chính vì vậy, giảng viên có thể thiết kế các kế hoạch học tập phù hợp với nguyện vọng và sở trường của sinh viên.

2.2. Các hình thức hoạt động ngoại khóa

Hoạt động ngoại khóa bổ trợ kiến thức cho các học phần chính khóa và có nhiều hình thức như: Hoạt động trải nghiệm là hình thức tham quan các danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử văn hóa có người nước ngoài để sinh viên có cơ hội giao tiếp. Giảng viên có thể tổ chức tập hợp khoảng 2-3 lớp trong một đợt đi. Đây là quá trình thông qua hành động (việc làm), chủ thể tạo ra tri thức mới trên cơ sở trải nghiệm thực tế. Đối với học phần tiếng Anh, khi học tập thông qua phương pháp trải nghiệm sẽ giúp sinh viên rèn luyện được kỹ năng giao tiếp.

Tổ chức câu lạc bộ là hình thức hoạt động ngoại khóa của một nhóm sinh viên cùng sở thích, nhu cầu, năng khiếu... dưới định hướng của nhà giáo dục nhằm tạo môi trường giao lưu thân thiện, tích cực giữa các sinh viên với nhau.

Tổ chức gặp gỡ, giao lưu với người nước ngoài tức là mời trực tiếp giảng viên nước ngoài đang công tác tại các trung tâm Anh ngữ về trường để giao lưu, trao đổi với sinh viên.

Tổ chức cuộc thi, sân khấu hóa có nhiều hình thức đa dạng, phong phú: Thi viết, thi trả lời các câu hỏi trắc nghiệm, thi thuyết trình, thi hùng biện, thi tìm hiểu, sưu tầm các tài liệu, thi ý tưởng sáng tạo đối với ngành mình học.

Các hoạt động hội thảo, sermina là hoạt động để các thành viên trình bày và thảo luận về vấn đề mang tính học thuật cao, một chuyên đề hoặc một buổi báo cáo kết quả chuyên đề học tập, mà trong đó người học phải chủ động hoàn toàn mọi bước từ khâu chuẩn bị tài liệu học tập, trình bày nội dung và đưa dẫn chứng.

Các hoạt động kết hợp giữa vui chơi, trải nghiệm, tham quan học tập với quá trình dạy và học, gắn việc giảng dạy, học tập trong nhà trường với thực tế xã hội. Các hình thức hoạt động ngoại khóa có tác dụng góp phần nâng cao chất lượng học tập và giáo dục cho sinh viên.

2.3. Vai trò của hoạt động ngoại khóa trong dạy học tiếng Anh

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế, Việt Nam luôn đánh giá cao vai trò của tiếng Anh. Ngày 08/12/2018, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã tổ chức tọa đàm về “Giải pháp nâng cao chất lượng dạy và học ngoại ngữ - đặc biệt là tiếng Anh trong hệ thống giáo dục quốc dân” nhấn mạnh: “Việc dạy và học ngoại ngữ cần phải thiết thực, ứng dụng, coi ngoại ngữ là công cụ để giao tiếp, học thực chất, tránh tình trạng học đối phó, học vì bằng cấp, chứng chỉ. Cần xây dựng một cộng đồng nói tiếng

Anh, khơi dậy một môi trường mà mọi người thích nói tiếng Anh, thích đọc tiếng Anh, một xã hội học tập...” [6]. Vì vậy, việc tổ chức dạy học môn tiếng Anh cần tập trung phát triển kỹ năng nghe, nói và xây dựng được môi trường sử dụng tiếng Anh hiệu quả, từ đó nâng cao kỹ năng giao tiếp cho người học.

Trường Đại học Sao Đỏ luôn chú trọng công tác dạy và học tiếng Anh vì học phần này tạo nhiều cơ hội cho các em. Sinh viên của Trường Đại học Sao Đỏ phần lớn là sinh viên không chuyên được học 5 học phần tiếng Anh: tiếng Anh 1, tiếng Anh 2, tiếng Anh 3, tiếng Anh 4, mỗi học phần 2 tín chỉ và tiếng Anh 5 (tiếng Anh chuyên ngành) với thời lượng 3 tín chỉ. Trong 5 học phần này, sinh viên học đầy đủ bốn kỹ năng nghe, nói, đọc, viết ở học phần tiếng Anh 1, 2. Đối với học phần tiếng Anh 3, tiếng Anh 4, sinh viên chủ yếu tự luyện nói theo các chủ đề để hoàn thành bài thi nói. Trong học phần tiếng Anh 5 sinh viên chủ yếu được rèn kỹ năng đọc, dịch tài liệu chuyên ngành. Với chương trình học như vậy sinh viên phải dành nhiều thời gian tự rèn luyện các kỹ năng, trong đó có kỹ năng giao tiếp tiếng Anh để đảm bảo được yêu cầu của các học phần. Vì vậy, khi dạy tiếng Anh cần tổ chức các hoạt động ngoại khóa giúp cho việc rèn luyện các kỹ năng, nhất là kỹ năng nói và giao tiếp, đồng thời giúp cho quá trình học tập thêm phong phú, đa dạng tạo hứng thú cho giảng viên và sinh viên, cụ thể như sau:

Đối với giảng viên: Khi áp dụng hoạt động ngoại khóa vào dạy học giúp giảng viên gắn lý thuyết với thực tiễn, củng cố thêm kiến thức trên lớp. Giảng viên cũng hiểu rõ hơn về sinh viên và tìm hiểu được khả năng của các em, từ đó điều chỉnh phương pháp dạy trên lớp cho phù hợp, phát huy được tính tự chủ, độc lập và làm việc tập thể của sinh viên. Mặt khác, giảng viên cũng có cơ hội bồi dưỡng thêm khả năng giao tiếp tiếng Anh và vốn hiểu biết từ thực tế để liên hệ trong các giờ dạy chính khóa.

Đối với sinh viên: Hoạt động ngoại khóa không chỉ giúp cho sinh viên phát triển nhanh về tư duy mà còn tạo cho sinh viên khả năng ứng xử tốt, vận dụng kiến thức tổng hợp linh hoạt, biết cách củng cố, mở rộng và nâng cao kiến thức, làm cho sinh viên hứng thú, yêu thích môn học hơn. Mặt khác, hoạt động ngoại khóa huy động được hầu hết sinh viên cùng tham gia, là điều kiện thuận lợi cho việc hình thành kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng giao tiếp, đặc biệt là kỹ năng giao tiếp tiếng Anh - rất cần thiết cho mỗi cá nhân trong cuộc sống và công việc ngày nay.

Hiện nay, các chương trình giáo dục đại học đều yêu cầu học phần tiếng Anh phải được xây dựng theo định hướng giao tiếp. Rèn luyện kỹ năng giao tiếp chính là mục tiêu cuối cùng và việc tạo được môi trường để thực hành đóng vai trò hết sức quan trọng của quá trình dạy và học. Do đó, cần thiết phải áp dụng hoạt

động ngoại khóa trong dạy học tiếng Anh để góp phần nâng cao kỹ năng giao tiếp cho sinh viên.

3. THỰC TRẠNG VIỆC TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG NGOẠI KHÓA NHẪM NÂNG CAO KỸ NĂNG GIAO TIẾP CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC SAO ĐỎ HIỆN NAY

Để tìm hiểu được thực trạng, nhóm tác giả đã tiến hành khảo sát quá trình dạy học như: Việc áp dụng các hình thức hoạt động ngoại khóa; nhận thức của giảng viên về vai trò của hoạt động ngoại khóa; công tác bồi dưỡng giảng viên; những khó khăn khi áp dụng các hình thức ngoại khóa. Đồng thời, nhóm tác giả cũng khảo sát quá trình học tập của sinh viên như: Khả năng giao tiếp; ý thức tham gia các hoạt động ngoại khóa nhằm tìm ra những hạn chế còn tồn tại, từ đó, nhóm tác giả đưa ra các giải pháp áp dụng hoạt động ngoại khóa để nâng cao kỹ năng giao tiếp tiếng Anh cho sinh viên.

Phương pháp khảo sát của nhóm tác giả là điều tra bằng bảng hỏi, cùng với phương pháp tổng hợp, phân tích các dữ liệu và đưa ra số liệu cụ thể làm cơ sở chứng minh, thuyết phục cho những nội dung nghiên cứu. Các phương pháp lịch sử, lôgic, so sánh cũng được sử dụng để làm rõ những vấn đề nhóm tác giả đề cập đến.

Đối tượng khảo sát là các giảng viên giảng dạy tiếng Anh và 250 sinh viên khóa 11 đang học tập tại Trường Đại học Sao Đỏ.

3.1. Quá trình dạy học

Trong những năm qua, các giảng viên bộ môn tiếng Anh đã chú ý nhiều đến việc đổi mới phương pháp giảng dạy các học phần như tổ chức các hoạt động ngoại khóa, đặc biệt phát huy vai trò của câu lạc bộ tiếng Anh nhằm tạo hứng thú học tập và giúp sinh viên rèn luyện được khả năng giao tiếp tốt. Quá trình này đã đạt được một số tích cực như sau:

Một là, đã áp dụng được một số hình thức hoạt động ngoại khóa góp phần nâng cao kỹ năng giao tiếp cho sinh viên. Hiểu được vai trò tầm quan trọng của công tác hoạt động ngoại khóa trong việc rèn luyện kỹ năng giao tiếp cho sinh viên, khoa luôn chú trọng hoạt động của câu lạc bộ tiếng Anh, thực hiện mỗi tuần một chủ đề để trao đổi, luyện giao tiếp; tổ chức cuộc thi thiết kế video thuyết trình tiếng Anh tri ân thầy cô nhân ngày 20-11; cuộc thi nói tiếng Anh Let's talk, thiết kế video giới thiệu về ngành nghề của trường bằng tiếng Anh, tham gia cuộc thi Olympic tiếng Anh không chuyên; tổ chức cuộc thi “How far you go”. Cuộc thi mang lại hiệu quả tuyên truyền về việc học kỹ năng nói tiếng Anh đến đông đảo sinh viên trong toàn trường. Đồng thời, trong năm học 2018-2019, đã tổ chức cho sinh viên trong khoa làm đồ HandMade bán tại điểm du lịch có khách

nước ngoài để ủng hộ học sinh vùng đặc biệt khó khăn tỉnh Hòa Bình.

Hai là, các giảng viên đều đánh giá cao vai trò của hoạt động ngoại khóa tạo môi trường thực hành tiếng Anh để nâng cao kỹ năng giao tiếp cho sinh viên. Qua khảo sát các giảng viên dạy tiếng Anh với câu hỏi “*Theo các thầy (cô), hoạt động ngoại khóa có vai trò như thế nào trong việc nâng cao kỹ năng giao tiếp tiếng Anh*”. Kết quả thu được là 100% giảng viên đều trả lời quan trọng và rất quan trọng. Như vậy, các giảng viên đều nhận thức được tầm quan trọng của việc áp dụng hoạt động ngoại khóa trong việc rèn luyện khả năng giao tiếp tiếng Anh. Từ đó, khi áp dụng, các giảng viên sẽ tích cực nghiên cứu và nhiệt tình trong quá trình tổ chức hoạt động ngoại khóa nhằm đạt được hiệu quả cao nhất.

Ba là, khoa luôn chú trọng công tác bồi dưỡng giảng viên. Theo Báo cáo tổng kết năm học các năm của Khoa Du lịch và Ngoại ngữ cho thấy, năm 2017, Khoa đã cử 02 giảng viên tham gia lớp học thực hành dịch nói tiếp tại Hà Nội. Năm 2019 và 2020, đã cử 5 giảng viên tham gia lớp tập huấn về ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ngoại ngữ, mỗi năm bộ môn đều tổ chức các buổi seminar bằng tiếng Anh [1]. Như vậy, được sự quan tâm của Ban Giám hiệu Nhà trường, Khoa luôn quan tâm bồi dưỡng đội ngũ giảng viên nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy tiếng Anh trong Nhà trường. Tuy nhiên, trong quá trình dạy học vẫn tồn tại một số hạn chế như sau:

Thứ nhất, sự khó khăn về thời gian tổ chức và kinh phí. Việc xây dựng kế hoạch, chương trình dạy học hiện nay thường kín về thời lượng, rất khó tiến hành hoạt động ngoại khóa cho các học phần tiếng Anh trong thời gian 2-3 tiết học. Vì vậy, việc sắp xếp quỹ thời gian hợp lý cho hoạt động ngoại khóa chưa phân bố hợp lý. Về kinh phí thực hiện, chỉ có hoạt động của câu lạc bộ được Nhà trường hỗ trợ vào các dịp tổ chức đặc biệt, còn lại chủ yếu do giảng viên và sinh viên tự đóng góp.

Thứ hai, chưa áp dụng được nhiều hình thức hoạt động ngoại khóa cho các lớp, các khóa sinh viên toàn trường... Với câu hỏi: *Các thầy (cô) áp dụng những hình thức hoạt động ngoại khóa cho sinh viên các lớp giảng dạy ở mức độ nào? a. Thường xuyên; b. thỉnh thoảng; c. Hiếm khi*. Kết quả thu được:

Bảng 1. Mức độ áp dụng các hình thức ngoại khóa trong giảng dạy tiếng Anh

Hình thức	Mức độ		
	a	b	c
Trải nghiệm thực tế			x
Câu lạc bộ	x		
Giao lưu với người nước ngoài			x
Cuộc thi			x
Hội thảo, sermina		x	

Từ bảng trên có thể thấy mức độ áp dụng của các hình thức hoạt động ngoại khóa chưa đồng đều, chỉ có hình thức câu lạc bộ tiếng Anh là được áp dụng ở mức thường xuyên, còn các hình thức khác ít được giảng viên sử dụng cũng như chưa áp dụng được với tất cả các lớp học tiếng Anh của Trường nên chưa tạo được môi trường tiếng Anh để tăng kỹ năng giao tiếp cho tất cả các sinh viên.

3.2. Quá trình học tập

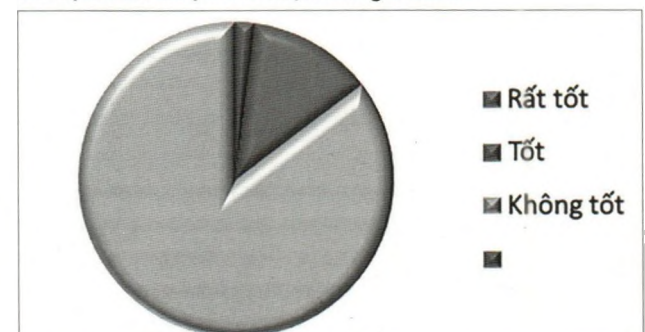
Về mặt tích cực, trong quá trình học tập đã có một số sinh viên có ý thức tham gia các hoạt động ngoại khóa trong Câu lạc bộ tiếng Anh và có khả năng giao tiếp tốt. Các nhóm, các thành viên được phân công trong kế hoạch hoạt động ngoại khóa đều chủ động chuẩn bị các nhiệm vụ được giao cũng như tham gia tích cực đã giúp các em rèn luyện được khả năng giao tiếp tiếng Anh tốt hơn. Đồng thời giúp các em hứng thú với môn học hơn, tạo hành trang cần thiết cho các sinh viên khi tốt nghiệp. Sinh viên đã chủ động tiếp thu các kiến thức tiếng Anh và trau dồi khả năng giao tiếp. Năm 2019, khoa đã cử nhóm đại diện sinh viên nhà trường tham gia cuộc thi Olympic tiếng Anh không chuyên toàn quốc và đạt giải vòng Video [2]. Tuy nhiên, trong quá trình học tập của sinh viên vẫn tồn tại một số hạn chế, cụ thể như sau:

Một là, khả năng giao tiếp của đa số sinh viên là chưa tốt. Để đánh giá được thực tế rèn luyện khả năng giao tiếp tiếng Anh của các bạn sinh viên, tác giả đã tiến hành khảo sát 250 sinh viên khóa 11 với câu hỏi: “*Bạn đánh giá kỹ năng giao tiếp tiếng Anh của bạn đang ở mức độ nào?*” và nhận được kết quả sau:

Bảng 2. Bảng tự đánh giá kỹ năng giao tiếp tiếng Anh

Ý kiến	Kết quả
Rất tốt	2%
Tốt	12,8%
Không tốt	85,2%

Số liệu trên được thể hiện bằng biểu đồ:

Biểu đồ 1. Bảng tự đánh giá kỹ năng giao tiếp tiếng Anh

Qua kết quả trên có thể nhận thấy sinh viên Trường Đại học Sao Đỏ có hạn chế về kỹ năng giao tiếp tiếng Anh. Số lượng sinh viên tự nhận xét kỹ năng giao tiếp

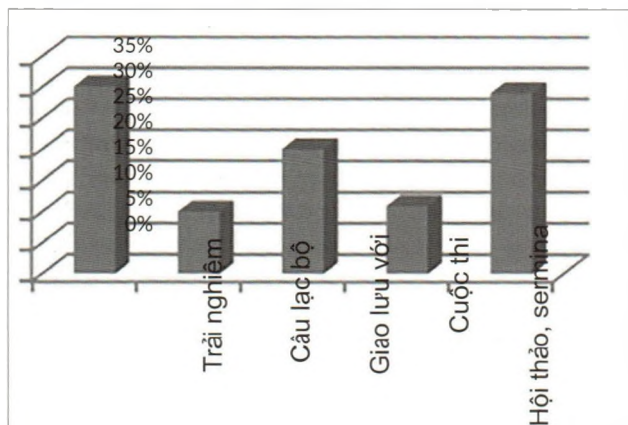
tiếng Anh của bản thân ở mức độ “không tốt” lên tới 213 sinh viên, chiếm 85,2% trên tổng số sinh viên tham gia khảo sát. Phần lớn sinh viên đăng ký vào trường theo điểm các khối tự nhiên hoặc xã hội, nên môn ngoại ngữ thường ít được chú trọng học tập khi học phổ thông, chủ yếu các em học ngữ pháp để thi tốt nghiệp. Bên cạnh đó, nhiều sinh viên chưa có tinh thần tự học cao, hoặc chưa có phương pháp phù hợp để tự rèn luyện kỹ năng giao tiếp, trau dồi kiến thức tiếng Anh cho bản thân.

Hai là, ý thức tham gia các hình thức hoạt động ngoại khóa tiếng Anh của một bộ phận sinh viên còn hạn chế. Với câu hỏi: *Anh (chị) thường tham gia những hình thức hoạt động ngoại khóa nào sau đây trong học phần tiếng Anh?* đã thu được kết quả như sau:

Bảng 3. Các hình thức sinh viên thường tham gia

Hình thức hoạt động ngoại khóa	Kết quả
Trải nghiệm thực tế	30,1%
Câu lạc bộ	10%
Giao lưu với người nước ngoài	20%
Cuộc thi	10,9%
Hội thảo, sermina	29%

Số liệu trên được thể hiện bằng biểu đồ:

Biểu đồ 2. Các hình thức ngoại khóa sinh viên thường tham gia

Từ kết quả trên cho thấy sinh viên tham gia hình thức trải nghiệm thực tế nhiều nhất, nhưng mới được 30,1%. Các hoạt động ngoại khóa của học phần tiếng Anh chưa thực sự thu hút được nhiều sinh viên, phần lớn sinh viên chưa nhận thức được tầm quan trọng của các hoạt động ngoại khóa đối với việc nâng cao khả năng giao tiếp tiếng Anh. Tác giả đặt thêm câu hỏi: *“Khi tham gia các hình thức ngoại khóa tiếng Anh, anh (chị) có tích cực giao tiếp không? Vì sao?”* Kết quả có tới 90% sinh viên trả lời rằng các em chỉ tham gia chứ không giao tiếp bằng tiếng Anh, vì các em chưa đủ tự tin và khả năng nghe, nói chưa tốt.

Để phát huy được các mặt tích cực và khắc phục được những hạn chế trên cần phải có những giải pháp phù hợp để nâng cao hiệu quả áp dụng hoạt động ngoại khóa và quá trình giảng dạy và học tập học phần tiếng Anh nhằm nâng cao khả năng giao tiếp tại Trường Đại học Sao Đỏ.

4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP ÁP DỤNG HOẠT ĐỘNG NGOẠI KHÓA TRONG GIẢNG DẠY TIẾNG ANH NHẪM NÂNG CAO KHẢ NĂNG GIAO TIẾP CHO SINH VIÊN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC SAO ĐỎ HIỆN NAY

4.1. Quá trình giảng dạy

a. Đa dạng hóa các hình thức hoạt động ngoại khóa và các bước tiến hành khi áp dụng giảng dạy tại Trường Đại học Sao Đỏ

Để việc áp dụng hoạt động ngoại khóa trong giảng dạy tiếng Anh đạt kết quả cao, cần phải thiết kế các chương trình hoạt động ngoại khóa cho sinh viên phù hợp với từng lớp và phải đa dạng hóa các hình thức ngoại khóa giúp sinh viên có hứng thú khi tham gia để nâng cao kỹ năng giao tiếp. Dù thực hiện theo bất cứ hình thức ngoại khóa nào cũng đều có yêu cầu chung là phải sử dụng nhiều tiếng Anh và tuân theo các bước cụ thể như sau:

Bước 1: Lập kế hoạch và chuẩn bị.

Giảng viên lựa chọn hình thức hoạt động ngoại khóa phù hợp nội dung học phần như: Hình thức trải nghiệm và hội thảo phù hợp với nhiều học phần tiếng Anh, đặc biệt là học phần tiếng Anh 1, tiếng Anh 2 và các bài có nội dung hội thoại giao tiếp theo các chủ đề; hình thức tổ chức cuộc thi phù hợp với các học phần tiếng Anh 3, 4 và học phần tiếng Anh giao tiếp của ngành Việt Nam học. Đồng thời, giảng viên cũng thiết kế các nhiệm vụ cho sinh viên để đạt được mục tiêu nâng cao kỹ năng giao tiếp; chuẩn bị điều kiện thực hiện hoạt động ngoại khóa trong thực tế.

Sinh viên cùng giảng viên thống nhất các tiêu chí đánh giá; làm việc nhóm để xây dựng kế hoạch thực hiện hoạt động ngoại khóa (xác định các nhiệm vụ cần làm, thời gian dự kiến, phương pháp tiến hành và phân công công việc trong nhóm); chuẩn bị các nguồn tài liệu đáng tin cậy để tham gia các hình thức ngoại khóa, đặc biệt đối với hình thức tổ chức cuộc thi hoặc tổ chức hội thảo.

Bước 2: Tổ chức thực hiện các hình thức hoạt động ngoại khóa.

Giảng viên cần theo dõi và hướng dẫn sinh viên tham gia các hình thức hoạt động ngoại khóa. Đối với hình thức trải nghiệm thực tế có thể tổ chức cho sinh viên đến các điểm du lịch có nhiều du khách nước ngoài như: Côn Sơn, Kiếp Bạc, Quảng Ninh gate, ABC stopover,..., yêu cầu sinh viên quay video hoặc ghi âm quá trình

giao tiếp với các du khách đó. Ví dụ: Khi học xong nội dung hội thoại giao tiếp theo các chủ đề: Giới thiệu bản thân (personal information), cuộc sống thường ngày (daily activity), tổ chức bữa tiệc (party), mua sắm (go shopping), than phiền, phàn nàn, đưa ra lời cảnh báo (complains, warnings), kỳ nghỉ (holiday)... sẽ cho sinh viên đi trải nghiệm thực tế để thực hành giao tiếp các nội dung đó.

Hoạt động ngoại khóa theo hình thức Câu lạc bộ mang lại cho sinh viên nhiều lợi ích. Vì vậy, có thể thành lập thêm và tăng cường hoạt động của Câu lạc bộ tiếng Anh ở các phòng, khoa, bộ môn trong Nhà trường nhằm giúp sinh viên có cơ hội thực hành khả năng giao tiếp. Hoạt động trong Câu lạc bộ cũng giúp các thành viên chia sẻ những kinh nghiệm quý báu về cách sử dụng tốt tiếng Anh trong công việc của từng khoa, từng ngành học và trong cuộc sống hàng ngày. Tổ chức gặp gỡ, giao lưu với người nước ngoài nhằm nâng cao kỹ năng giao tiếp cho sinh viên. Thông qua đó, sinh viên không chỉ có cơ hội thể hiện năng lực của bản thân, luyện kỹ năng nghe, nói mà còn có thêm hiểu biết về văn hóa của các quốc gia khác, học được cách ứng xử, cách trao đổi thông tin nhanh chóng, có hiệu quả. Đồng thời, hoạt động này còn giúp sinh viên rèn cho mình khả năng nói trước đám đông, trước người lạ, cải thiện sự tự tin, năng động. Mỗi tháng, nhà trường nên tổ chức mời giảng viên nước ngoài đến dạy và giao lưu trực tiếp với sinh viên trên lớp học.

Tổ chức các cuộc thi giúp sinh viên vận dụng từ vựng, cấu trúc, đặc biệt là khả năng ngôn ngữ, phản ứng ngôn ngữ tiếng Anh trong giao tiếp và tạo cơ hội để sinh viên tìm hiểu về văn hóa, đất nước, con người những nước nói tiếng Anh.

Một hình thức hoạt động ngoại khóa nữa có thể áp dụng là tổ chức hội thảo, seminar. Hình thức này bao quát, củng cố vững chắc được toàn bộ nội dung chương trình, mở rộng hiểu biết của sinh viên về kiến thức đã học. Ví dụ: Khi học xong bài 2: Daily active tổ chức thảo luận chủ đề về hoạt động hàng ngày của bạn.

Giảng viên cũng cần liên hệ các cơ sở, khách mời cần thiết cho sinh viên; chuẩn bị cơ sở vật chất, tạo điều kiện thuận lợi cho các sinh viên.

Sinh viên phân công nhiệm vụ các thành viên trong nhóm thực hiện theo đúng kế hoạch; tích cực tham gia các hoạt động ngoại khóa; liên hệ, tìm nguồn giúp đỡ khi cần.

Bước 3: Đánh giá.

Giảng viên theo dõi, đánh giá quá trình tham gia các hoạt động ngoại khóa của các nhóm và mỗi sinh viên theo các tiêu chí cụ thể đã trao đổi và thống nhất với sinh viên.

Hoạt động ngoại khóa tạo môi trường tiếng Anh rất tốt, là cơ hội để sinh viên ứng dụng những kiến thức đã học để rèn luyện được kỹ năng giao tiếp. Vì vậy, cần áp dụng các hình thức ngoại khóa ở mức độ đồng đều, thường xuyên trong cả quá trình dạy học tiếng Anh.

b. Nâng cao kỹ năng tổ chức các hoạt động ngoại khóa cho giảng viên

Đội ngũ giảng viên cần phát huy tính chủ động, tự giác trong quá trình tự học kiến thức chuyên môn và tích cực tự nghiên cứu tài liệu để nâng cao kỹ năng tổ chức được các hoạt động ngoại khóa nhằm mục đích nâng cao kỹ năng giao tiếp tiếng Anh cho sinh viên, cụ thể như sau:

Kỹ năng thiết kế và xây dựng kế hoạch hoạt động ngoại khóa: Giảng viên cần xác định mục tiêu giáo dục của hoạt động cần phải rõ ràng, cụ thể và phù hợp; xây dựng nội dung cho hoạt động ngoại khóa dưới dạng những nhiệm vụ học tập cụ thể; xác định hình thức tổ chức, phương pháp dạy học; xác định các tình huống có thể xảy ra và cách giải quyết; xác định những công việc có thể cần hợp tác với cán bộ quản lý của địa phương, nhà trường, với cha mẹ sinh viên, với các tổ chức quần chúng khác; xác định thời gian và địa điểm tổ chức. Đối với hình thức trải nghiệm tại các điểm du lịch cần chuẩn bị các điều kiện thực hiện dự án về thời gian, cơ sở vật chất, kinh phí...

Kỹ năng tổ chức thực hiện hoạt động ngoại khóa: Trước khi thực hiện, giảng viên cần bố trí thời gian để giới thiệu cho sinh viên về hoạt động ngoại khóa và việc áp dụng trong giảng dạy tiếng Anh và một số kỹ thuật dạy học khác được sử dụng trong quá trình thực hiện nhằm nâng cao kỹ năng giao tiếp cho sinh viên. Khi hướng dẫn các nhóm thực hiện, giảng viên cần đưa ra yêu cầu về mục tiêu, các câu hỏi định hướng nội dung (đối với hình thức tổ chức cuộc thi, hội thảo), quá trình thực hiện và chỉ dẫn cách thức thực hiện các hoạt động ngoại khóa.

Kỹ năng đánh giá: Cần kiểm tra và theo dõi sát các hoạt động xây dựng kế hoạch và thực hiện các hình thức ngoại khóa của các nhóm sinh viên, hướng dẫn giúp đỡ kịp thời để đảm bảo đúng tiến độ đặt ra. Việc đánh giá kết quả thực hiện cần thực hiện nghiêm túc, công khai và thống nhất với sinh viên về các tiêu chí đánh giá rõ ràng, cụ thể kết quả thực hiện các hình thức ngoại khóa. Có sự khen thưởng, động viên kịp thời đối với những sinh viên có trách nhiệm trong học tập và nghiêm khắc xử lý những sinh viên không tích cực làm ảnh hưởng đến hoạt động chung.

Bên cạnh đó, để nâng cao trình độ và năng lực chuyên môn nghiệp vụ cho mỗi giảng viên, Nhà trường nên tổ chức các lớp học nghiệp vụ sư phạm, tập huấn cho giảng viên các kỹ năng cần thiết khi áp dụng hoạt động ngoại khóa cho sinh viên trong các học phần tiếng Anh.

4.2. Quá trình học tập

a. Nâng cao nhận thức của sinh viên về vai trò của các hoạt động ngoại khóa trong học phần tiếng Anh

Để nâng cao nhận thức của sinh viên, cần phải đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục như: Phát thanh các bài viết về vai trò của hoạt động ngoại khóa đối với

việc học tập các học phần tiếng Anh; Khoa Du lịch và Ngoại ngữ cùng với các thành viên của Câu lạc bộ tiếng Anh tổ chức các buổi tọa đàm, trao đổi kinh nghiệm học tập, có thể mời những sinh viên có thành tích học tập tốt và tích cực tham gia các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh, nói chuyện, trao đổi về lợi ích của việc tham gia các hoạt động ngoại khóa, đặc biệt đối với việc rèn luyện kỹ năng giao tiếp.

b. Sinh viên cần nâng cao năng lực tự học để cải thiện kỹ năng giao tiếp

Đây là việc làm quan trọng vì mỗi sinh viên chỉ tự tin tham gia các hoạt động ngoại khóa tiếng Anh khi có kỹ năng nghe, nói tốt, nhưng nếu chỉ học trên lớp thì không thể rèn luyện được. Vì vậy, sinh viên phải chủ động tự học bất cứ lúc nào có thể bằng chính nội lực của bản thân. Trước hết, sinh viên phải xác định đúng mục tiêu, động cơ học tập là học để có tri thức, kỹ năng phục vụ cho hoạt động nghề nghiệp của mình sau này. Sinh viên phải xây dựng được thời gian biểu học tập cụ thể, hợp lý, không bị gián đoạn thì năng lực tự học tiếng Anh sẽ được tích lũy dần. Từ đó, sinh viên sẽ hình thành và duy trì được thói quen tự học, tự nghiên cứu.

Đồng thời, để nâng cao năng lực tự học cải thiện được kỹ năng giao tiếp tiếng Anh cần có vai trò định hướng của người thầy trong quá trình học tập. Giảng viên có thể giao các nhiệm vụ về nhà cho sinh viên như: Dùng thiết bị Smartphone thu hoặc quay video về bài nói cá nhân của mình hoặc theo nhóm, theo cặp; tạo nhóm thảo luận qua Zalo hoặc Facebook và phải trả bài. Nhờ đó hoạt động tự học của sinh viên mới đi vào chiều sâu, tiếp thu được nhiều kiến thức và nâng cao kỹ năng giao tiếp cho bản thân.

Mặt khác, để giao tiếp tốt cần có phát âm chuẩn, ngữ điệu trôi chảy, mỗi sinh viên cần có quá trình tự luyện tập bằng cách “bắt trước” cách phát âm, cách luyện láy, nhấn nhá câu từ của người bản ngữ. Hiện nay, có rất nhiều chương trình giúp luyện nghe và “bắt trước” nói tiếng Anh thông qua các kênh BBC, CNN, VOA, Discovery Channel, Cartoon Network, hoặc nghe nhạc hay xem phim online. Để điều chỉnh cho thích hợp ngữ điệu, sau khi nghe, các em có thể ghi âm lại ngữ điệu nói của chính mình, và đối chiếu xem có giống nhau không và sửa lại cho đúng.

Mỗi sinh viên cũng cần phải loại bỏ sự tự ti trong giao tiếp, sự khép kín của bản thân để có môi trường được nói thật nhiều, học đi đôi với hành. Do vậy, nói thường xuyên và cùng bạn bè sửa lỗi cho nhau là cách học tập năng động, tích cực và hiệu quả.

c. Nâng cao ý thức tham gia hoạt động ngoại khóa cho sinh viên để rèn luyện kỹ năng giao tiếp

Sinh viên cần chủ động tham gia bàn bạc nội dung, hình thức, phương pháp tổ chức hoạt động ngoại khóa, nghiên cứu kỹ phần lý thuyết và gắn được vào

các hoạt động đó. Điều này sẽ giúp cho sinh viên phát huy tính tích cực, độc lập, sáng tạo, tự giác và có hứng thú khi tham gia các hình thức của hoạt động ngoại khóa.

Ngoài ra, để nâng cao ý thức tham gia hoạt động ngoại khóa của sinh viên nhằm rèn luyện khả năng giao tiếp cần phải xây dựng được các tiêu chí khi áp dụng hoạt động ngoại khóa trực tiếp trong quá trình giảng dạy các học phần tiếng Anh để tính điểm tổng kết học phần cho sinh viên. Việc này sẽ có tác dụng tích cực đến ý thức tham gia các hoạt động ngoại khóa của sinh viên. Đồng thời cũng cần có biện pháp kiểm tra, theo dõi, đánh giá kết quả, khen thưởng, động viên kịp thời đối với những sinh viên năng nổ, có trách nhiệm trong các công việc được giao. Vận động, thuyết phục, kích thích lòng nhiệt tình và sự say mê hoạt động trong sinh viên, đồng thời nghiêm khắc xử lý những sinh viên không tích cực làm ảnh hưởng đến hoạt động chung.

d. Một số đề xuất, khuyến nghị

Một là, lãnh đạo Nhà trường cần tạo điều kiện và cấp một phần kinh phí cho việc thực hiện các chuyến đi trải nghiệm thực tế ở những nơi có khách du lịch là người nước ngoài, giúp cho sinh viên cơ hội được giao tiếp trực tiếp với người nước ngoài.

Hai là, cần có sự kết hợp chặt chẽ giữa các phòng, khoa, trung tâm, các đoàn thể trong nhà trường như: Phòng Quản lý đào tạo, Phòng Công tác sinh viên, các khoa, Đoàn Thanh niên - Hội Sinh viên... để hoạt động ngoại khóa diễn ra đúng kế hoạch và đạt được hiệu quả cao, dự kiến thực hiện chương trình theo học kỳ, cả năm.

5. KẾT LUẬN

Hoạt động ngoại khóa có vai trò quan trọng trong việc rèn luyện các kỹ năng cho sinh viên, đặc biệt là kỹ năng giao tiếp. Sinh viên được học tập và thực hành trong môi trường tiếng Anh thuận lợi và tích cực sẽ giúp các em có điều kiện thực hành, áp dụng những kiến thức đã học đồng thời tăng cường sự tự tin cho sinh viên khi giao tiếp bằng tiếng Anh. Chính vì vậy, việc tổ chức và tham gia các hoạt động ngoại khóa trong giảng dạy tiếng Anh là điều mà lãnh đạo Nhà trường và các Phòng, Khoa, Trung tâm và các đoàn thể trong trường cần phải hết sức lưu tâm. Tuy nhiên, lượng sinh viên tham gia các hoạt động ngoại khóa liên quan đến các học phần tiếng Anh chưa nhiều, một phần do nhận thức của sinh viên, một phần do các hoạt động được tổ chức trong thời gian qua nhàm chán, chưa có sự lôi cuốn, hấp dẫn sinh viên. Do đó, trong thời gian tới nếu muốn thu hút nhiều sinh viên tham gia vào các hoạt động ngoại khóa thì cần phải thực hiện đồng bộ các giải pháp phù hợp khi áp dụng vào giảng dạy các học phần tiếng Anh để tăng tính

hấp dẫn, bổ ích và thiết thực hơn nhằm nâng cao kỹ năng giao tiếp cho sinh viên Trường Đại học Sao Đỏ.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Báo cáo tổng kết năm học 2017 - 2018, 2018 - 2019, 2019 - 2020 khoa Du lịch và Ngoại ngữ, tr.6, tr.7, tr.6.
- [2]. Báo cáo tổng kết năm học 2018 - 2019 khoa Du lịch và Ngoại ngữ, tr.3.
- [3]. Đề tài tham dự cuộc thi sinh viên nghiên cứu khoa học năm 2008, *Kỹ năng giao tiếp tiếng Anh của sinh viên với người nước ngoài - đề xuất giải pháp tham gia tổ chức phi chính phủ*, tr.5.
- [4]. Hồ Thị Thùy Giang (2011), *Thiết kế giáo án ngoại khóa cho học sinh lớp 11 trung học phổ thông* Luận văn Thạc sĩ, Trường Đại học Sư phạm TP. Hồ Chí Minh.
- [5]. <https://www.sggp.org.vn/tieng-anh-phuong-tien-chinh-de-vao-cuoc-dua-65559.html>, cập nhật ngày 17/8/2007.
- [6]. <https://laodongthudo.vn/giai-phap-nang-cao-chat-luong-day-va-hoc-ngoai-ngu-84419.html>, ngày cập nhật 9/12/2018.
- [7]. Hoàng Phê (Chủ biên), Hoàng Thị Tuyền Linh, Vũ Xuân Lương, Phạm Thị Thủy, Đào Thị Minh Thu, Đặng Thanh Hòa (2007), *Từ điển tiếng Việt*, Nhà xuất bản Đà Nẵng, *Từ điển tiếng Việt*, Nhà xuất bản Bách khoa, tr.1058.
- [8]. Đặng Thị Minh Phương (Chủ nhiệm), đề tài cấp cơ sở, *Giải pháp nâng cao kỹ năng nói tiếng Anh của sinh viên không chuyên Trường Đại học Sao Đỏ*, tr 28.

THÔNG TIN TÁC GIẢ

Vũ Thị Lương

- Năm 2011: Tốt nghiệp Thạc sĩ ngành tiếng Anh, Trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Quốc gia Hà Nội.
- Tóm tắt công việc hiện tại: Phó Trưởng khoa Du lịch và Ngoại ngữ, Trường Đại học Sao Đỏ.
- Lĩnh vực quan tâm: Tiếng Anh, phương pháp giảng dạy tiếng Anh.
- Điện thoại: 0989670521   Email: luongnn78@gmail.com

Trịnh Thị Chuyên

- Năm 2009: Tốt nghiệp Thạc sĩ ngành tiếng Anh, Trường Đại học Ngoại ngữ, Đại học Quốc gia Hà Nội.
- Tóm tắt công việc hiện tại: Trưởng bộ môn tiếng Anh, Khoa Du lịch và Ngoại ngữ, Trường Đại học Sao Đỏ.
- Lĩnh vực quan tâm: Tiếng Anh, phương pháp giảng dạy tiếng Anh.
- Điện thoại: 0913601619   Email: chuyendlm@gmail.com